

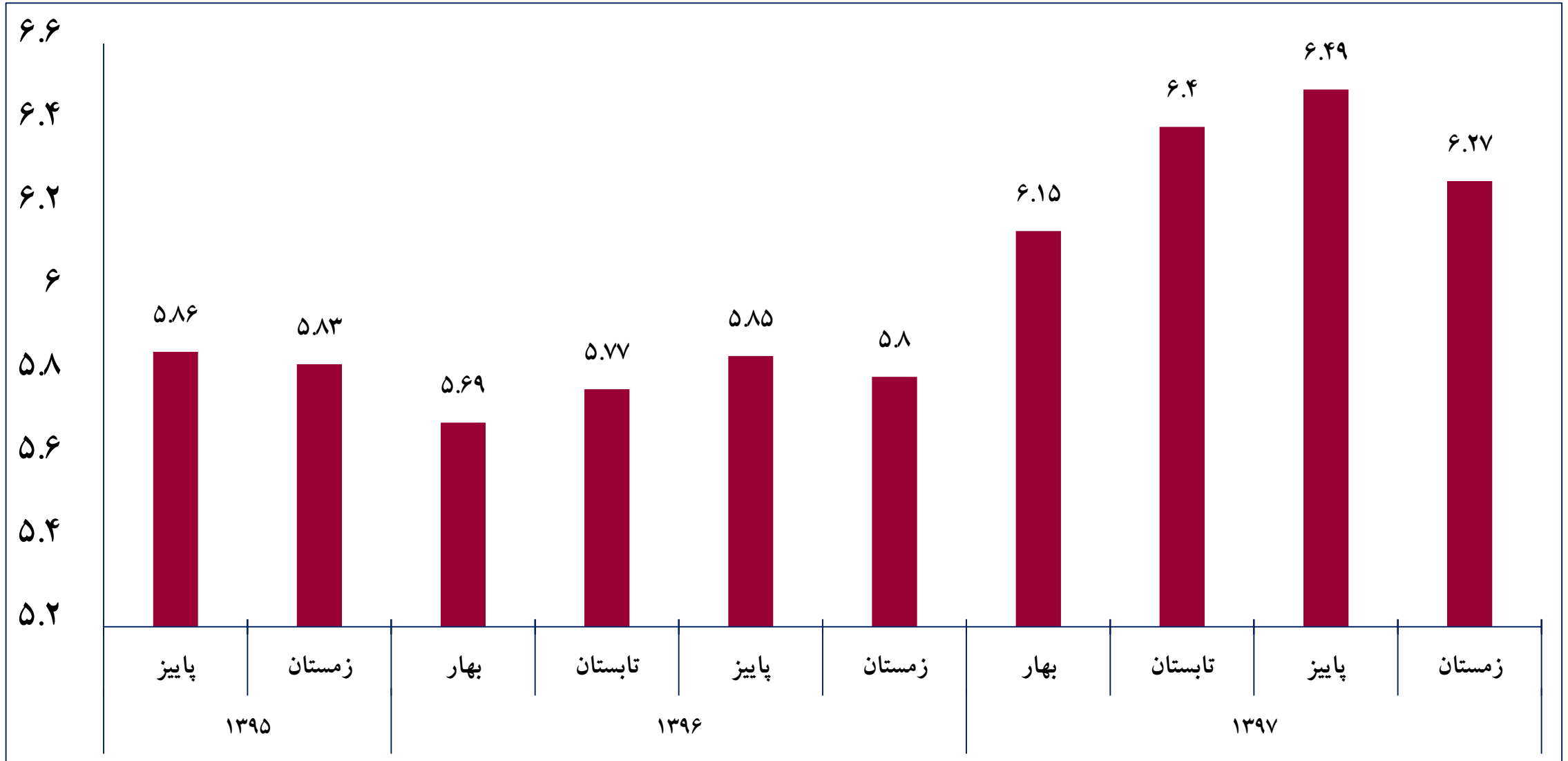
بسته پیشنهادی اتاق ایران جهت حفظ توان تولید در سال ۱۳۹۸

و ایجاد رونق در امر تولید

معاونت اقتصادی

اردیبهشت ۱۳۹۸

وضعیت کشور در شاخص کل محیط کسب و کار (اتاق ایران)

مأخذ: معاونت اقتصادی اتاق ایران، مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی، پایش ملی محیط کسب و کار ایران (۱۳۹۶ و ۱۳۹۷)

مجموعه / اولویت	۱	۲ مهمترین موانع کسب و کار بیان شده توسط فعالان اقتصادی	۴	۵
پاییز ۹۵	دشواری تأمین مالی از بانکها	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
زمستان ۹۵	دشواری تأمین مالی از بانکها	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب‌وکار در دستگاه‌های اجرایی	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	رویه‌های سختگیرانه اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
بهار ۹۶	دشواری تأمین مالی از بانکها	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار
تابستان ۹۶	دشواری تأمین مالی از بانکها	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	رویه‌های سختگیرانه اداره‌های کار و بیمه تأمین اجتماعی برای مدیریت نیروی انسانی
پاییز ۹۶	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	موانع در فرایندهای اداری و اخذ مجوزهای کسب‌وکار در دستگاه‌های اجرایی
زمستان ۹۶	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
بهار ۹۷	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	دشواری تأمین مالی از بانکها	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	رویه‌های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات
تابستان ۹۷	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	دشواری تأمین مالی از بانکها	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی
پاییز ۹۷	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	دشواری تأمین مالی از بانکها	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی
زمستان ۹۷	غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات	بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار	دشواری تأمین مالی از بانکها	فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی

چالش‌ها و راهکارهای حفظ توان تولید

در سال ۱۳۹۸

۱. ایجاد محدودیت در زمان برگشت ارز حاصل از صادرات کالا به چرخه اقتصادی

- عدم امکان رفع تعهد ارزی در زمان اعلامی به علت ماهیت متفاوت فعالیتهای صادراتی و تفاوت در مقاصد صادراتی
- عدم امکان انجام تعهد مربوطه به دلیل عدم امکان انتقال ارز از مجاری رسمی
- عدم رفع تعهد ارزی برای صادرکنندگانی که در قالب واگذاری پروانه صادراتی قصد بازگرداندن ارز به کشور را دارند
- مشکل در فرآیند صادرات به کشورهایی مانند عراق، افغانستان، کشورهای منطقه CIS و کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس

۲. مبنا قراردادن قیمت‌های پایه‌های صادراتی غیرواقعی

۳. أخذ تضامین (ارائه پروانه ترخیص قطعی کالا) به صورت سپرده ریالی و عدم پذیرش سایر وثائق توسط بانک‌های عامل در واردات

۴. ناکارآمدی بازار ثانویه ارز (تعیین دستوری نرخ ارز در سامانه نیما و به رسمیت نشناختن سازوکار بازار)

- زیان صادرکنندگانی که با وجود تأمین مواد اولیه به نرخ بازار آزاد، ملزم به عرضه ارز در سامانه نیما شده‌اند، کاهش تقاضا برای ارز صادرکنندگان بی‌بهره از یارانه مواد اولیه، به علت ارائه قیمت بالاتر از متوسط نرخ نیمایی و تشکیل صف واردکنندگان برای تأمین ارز به نرخ نیمایی و عدم تمایل به دریافت ارز سایر صادرکنندگان

۵. اخذ مابه‌التفاوت نرخ ارز زمان پرداخت و نرخ ارز در بازار در تاریخ ترخیص

- دامن زدن به مشکل کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی و ورشکستگی آنها
- کند شدن ترخیص کالا از گمرک (رسوب کالاها و تحمیل هزینه‌های مضاعف به واردکنندگان)
- ایجاد مشکل در بازپرداخت تعهدات اعتبارات اسنادی مدت‌دار که قبل از تصویب‌نامه ۹۷/۵/۱۶ هیات وزیران گشایش شده، واردات مواد مورد نیاز تولید را انجام داده و محصول نهایی خود را متناسب با نرخ ارز تاریخ گشایش اعتبار به فروش رسانده‌اند.
- ایجاد مشکل برای ترخیص ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدکنندگانی که قبل از تصویب‌نامه فوق‌الذکر، اقدام به سفارش ساخت تجهیزات مذکور نموده‌اند و به دلیل عدم امکان‌پذیری امکان ساخت و حمل آنها در کوتاه‌مدت ناگزیر به ترخیص بعد از تاریخ فوق‌الذکر شده‌اند.

۶. تأثیر منفی جهش ارزی بر فرآیند تولید

- دشواری تأمین مواد اولیه صنایع تبدیلی و تکمیلی در نتیجه افزایش قیمت ارز و ایجاد هیجان برای صادرات مواد خام و اولیه تولید داخل (صادرات محصولات کشاورزی، صنعت پزشکی) و خدشه‌دار کردن حیثیت تجاری فعالان اقتصادی خوش‌نام و معتبر کشور

۱. ناکارآمدی فرآیند ثبت سفارش تا ترخیص

- محدود نمودن ثبت سفارش و تخصیص ارز به شرکت های دارای سابقه واردات و اعتبار مناسب، ایجاد مشکل برای واحدهای تولیدی نیازمند مواد اولیه وارداتی دارای مشابه داخلی، زمان بر بودن تأیید ثبت سفارش مواد اولیه وارداتی که امکان بومی سازی آنها وجود ندارد، طولانی شدن زمان ثبت سفارش متأثر از الزام به تعیین وزن دقیق کالا و عدم وجود هماهنگی میان دستگاه‌های درگیر در ثبت سفارش کالاهای وارداتی

۲. محدودیت واردات به روش انتقال بدون ارز

۳. ایجاد بوروکراسی عریض و طویل تجاری در راستای همسو کردن روال‌های جاری با مقررات متعدد ارزی و تجاری

- دامن زدن به رسوب کالاها در گمرک (رسوب بیش از ۸۵ هزار کانتینر در بنادر کشور)، متضرر شدن واحدهای تولیدی به علت نارسایی زنجیره تأمین مواد اولیه، تحمیل هزینه‌های دمووراز فزاینده (تقلیل مدت زمان متروکه کردن کالاها از ۶ ماه به ۲ ماه) و مشکلات به وجود آمده در زمینه حل پرونده‌های تشکیل شده اختلافی میان گمرک و صاحبان کالا در کمیسیون‌های حل اختلاف

چالش‌ها - محیط کسب و کار و تامین مالی تولید

۱. عدم ثبات در قوانین و مقررات

- تصویب و اعلام ۳۳ تصمیم مختلف ارزی از ۲۱ فروردین ماه لغایت ۲۴ تیرماه ۱۳۹۷ (نقض ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار)
- عدم اخذ نظرات بخش خصوصی به هنگام تدوین مقررات ارزی و تجاری متعدد (نقض مواد ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار)

۲. سیاست‌گذاری نامناسب و اخذ تصمیمات خلق الساعه

- توزیع رانت ناشی از وجود نرخ‌های چندگانه در بازار ارز هم به دلیل فاصله بین نرخ ۴۲۰۰، نرخ نیمایی و بازار آزاد (۵۰ هزار میلیارد تومان رانت طی ۳ ماه خرداد تا مرداد در پی وجود نظام چندنرخ ارز، معادل ۱۵۶٪ عملکرد بودجه عمرانی و ۸۱٪ رقم مصوب بودجه عمرانی)
- افت سرمایه اجتماعی فعالین اقتصادی در نتیجه شتابزدگی و عدم توجه به نظرات کارشناسی در نظام تصمیم‌گیری
- شکل‌گیری جوی از نااطمینانی و انتظارات تورمی در نتیجه نظام تصمیم‌گیری ناکارآمد
- مخدوش شدن چشم‌انداز محیط فعالیت اقتصادی، عدم قابلیت پیش‌بینی و برنامه ریزی برای فعالیتهای تولیدی و سرمایه‌گذاری

تامین مالی تولید:

۱. تحریم و محدودیت در دسترسی به نظام مالی بین‌الملل

۲. تشدید دشواری تأمین مالی تولید از بازار پول

مروری بر سیاستگذاری‌های ارزی در ۴ ماهه نخست سال ۱۳۹۷

شرح	تاریخ	شرح	تاریخ
ابلاغ بخشنامه ۵ بندی تأمین و خرید ارز از سامانه نیما	۲ خرداد	اجرای نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی برای مصارف ارزی	۲۱ فروردین
مقررات ارزی برای سفر به کشورهای بدون نیاز به اخذ ویزا	۹ خرداد	تخصیص ارز مسافرتی	۲۲ فروردین
ارز دانشجویی برای دانشجویان لیسانس خارج از کشور	۱۹ خرداد	انجام قراردادهای فینانی با نرخ ۴۲۰۰ تومان	۲۳ فروردین
انجام حواله ارزی برای شرکت‌های تولیدی تا سقف ۵ میلیون یورو	۱۹ خرداد	اعلام شرایط پرداخت ارز دانشجویی	۲۳ فروردین
اعلام اولویت‌های جدید تأمین ارز	۲۸ خرداد	نحوه تأمین ارز برای متقاضیان	۲۳ فروردین
ممنوعیت واردات ۱۳۳۹ قلم کالا (گروه چهارم کالایی)	۳۰ خرداد	اعلام ضوابط فعالیت صرافی‌ها	۲۵ فروردین
گروه‌بندی کالاهای وارداتی برای دریافت ارز (گروه‌های یک، دو و سه)	۵ تیر	الزام تأمین ارز برای واردات بعد از ثبت سفارش	۲۵ فروردین
انتشار فهرست دریافت‌کنندگان ارز به نرخ رسمی	۱۰ تیر	انتشار کلیات تأمین ارز برای واردات کالا و خدمات از خارج از کشور به مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه	۲۵ فروردین
انتشار فهرست واردکنندگان خودروی دریافت‌کننده ارز رسمی	۱۲ تیر	نحوه تأمین ارز برای حواله‌ها و اعتبارات اسنادی قبل از ۲۱ فروردین	۲۶ فروردین
اعلام وصول طرح راه‌اندازی و استفاده از پیم‌رسان‌های مالی و انعقاد پیمان‌های پولی دو و چندجانبه در تجارت خارجی	۱۳ تیر	اجرای سواب ارز ارزی ایران- ترکیه	۲۷ فروردین
اصلاح مصوبه شورای اقتصاد موضوع پیشنهاد وضع عوارض صادراتی برای مواد معدنی خام و یا دارای ارزش افزوده پایین	۱۷ تیر	رونمایی از سامانه ارزی	۳ اردیبهشت
دستوالعمل جدید واردات در مقابل صادرات	۱۷ تیر	ابلاغ دستوالعمل نحوه تأمین ارز کالاهای اساسی به بانک‌ها	۷ اردیبهشت
آغاز به کار بازار ثانویه	۱۹ تیر	خرید ارز گردشگران و سرمایه‌گذاران خارجی توسط بانک‌ها	۱۸ اردیبهشت
اصلاح آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات	۲۱ تیر	به‌روز رسانی ضوابط ورود و خروج ارز مسافری	۲۳ اردیبهشت
تشکیل ستاد تشدید مبارزه با احتکار و اختفای کلیه کالاهای وارداتی یا تولید شده با مواد اولیه وارداتی با نرخ رسمی	۲۲ تیر	ابلاغ ضوابط تأمین و انتقال ارز شرکت‌ها حمل‌ونقل بین‌المللی	۲۵ اردیبهشت
بررسی و اولویت‌بندی تقاضای ثبت سفارش با ارز رسمی در وزارتخانه‌های مرتبط با امر تولید و مصرف	۲۴ تیر	نحوه بهره‌مندی از تفاوت نرخ ارز تعیین شده در جهت کالاهای اساسی مرتبط با وزارت کشاورزی و همچنین کاغذ و مواد اولیه آن	۲۹ اردیبهشت
		ابلاغ شرایط و میزان تأمین ارز رانندگان بین‌المللی	۲۹ اردیبهشت

۳. عدم به‌روزرسانی روش‌های تسویه مطالبات بخش خصوصی

- نرخ تنزیل بالای اسناد خزانه اسلامی و اوراق مشارکت در بازار و ناکارآمدی روش‌های تسویه بدهی دولت به فعالین بخش خصوصی در شرایطی که بخش تولید با هزینه‌های فزاینده مواجه است.

نظام مالیاتی:

۱. محرومیت صادرکنندگان از معافیت‌های مالیاتی

افزایش زمان استرداد مالیات بر ارزش‌افزوده کالاهای صادراتی از متوسط ۱ ماه به ۴ ماه (تضاد با قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، تشدید کمبود سرمایه در گردش و ایجاد چالش در بازپرداخت تسهیلات سرمایه در گردش واحدهای تولیدی)

۱. تسریع در اجرای بسته «تسهیل واردات مواد اولیه و واسطه ای بخش تولید از محل ارز حاصل از صادرات» موضوع

بخشنامه ۹۷/۱۲/۲۵ وزارت صمت

- صدور گواهی ثبت آماری حداکثر ظرف مدت یک روز کاری
- کاهش وثیقه مورد نیاز جهت رفع تعهد ارزی از ۳۵ درصد به حداکثر ۱۵ درصد کاهش
- مدت زمان مجاز جهت رفع تعهد ارزی از زمان صدور اعلامیه تأمین ارز از ۳ ماه به ۶ ماه افزایش می‌یابد.

۲. در نظر گرفتن بازه‌های زمانی (شش ماهه، نه ماهه و یکساله) متناسب با نوع کالا و مقاصد صادراتی

۳. ایجاد و تقویت شعب بانکهای ایرانی مستقر در عراق و افغانستان و یا تعیین صرافی های معتمد بانک مرکزی

۴. عملیاتی نمودن پیشنهاد کمیته ارزی اتاق ایران «محرومیت صادرکنندگان از معافیت‌های مالیاتی منوط به اعلام بانک مرکزی مبنی

بر عدم رفع تعهد ارزی باشد»

۵. صادرکنندگان به عراق و افغانستان تا تاریخ ۹۷/۵/۱۶ مشمول تسویه ریالی با ارائه اسناد مثبت گردد و بانک مرکزی فهرست صرافی‌های

مجاز را جهت نقل و انتقال ارز با این دو کشور به اتاق ایران منتشر کند.

بسته تسهیل واردات مواد اولیه و واسطه ای بخش تولید از محل ارز حاصل از صادرات

اقدامات گمرک جمهوری اسلامی ایران در حوزه تشریفات گمرکی:

- پیش از اظهار، امکان پذیرش نمونه برداری کالاهایی که نیاز به اخذ و ارائه مجوزهای قانونی دارند فراهم می‌گردد و مجوز ترخیص سازمان مربوطه، صرفاً با ذکر شماره کوتاژ و به صورت سیستمی صورت می‌پذیرد.
- امکان حمل یکسره بر اساس تقاضای صاحب کالا فراهم می‌گردد.
- چنانچه در زمان رسیدن این کالاها به اماکن گمرکی یا مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، ثبت سفارش اعتبار داشته باشد، تمدید ثبت سفارش جهت انجام تشریفات گمرکی (حتی زمان اظهار) مورد نیاز نمی‌باشد.
- اظهارنامه‌های این کالاها، به مسیر سبز سیستم انتخاب مسیر اظهارنامه هدایت شده و ظرف همان روز اظهار امکان صدور پروانه الکترونیکی و خروج کالا فراهم می‌گردد.
- بررسی ارزش این اظهارنامه‌ها با عنایت به قرارگیری در مسیر سبز اظهارنامه، بعد از ترخیص کالا انجام می‌شود.
- امکان اعطای تسهیلات در پرداخت حقوق ورودی از جمله پذیرش ضمانت‌نامه بانکی معتبر یا ترخیص نسبه (نگهداری از کالا صرفاً به میزان حقوق ورودی و عوارض متعلقه) فراهم می‌شود.
- تلورانس قابل قبول در ارزش، وزن و تعداد کالا با فرض ثابت بودن شرح تجاری به ۱۰ درصد افزایش می‌یابد.
- امکان ترخیص کالاهای مورد نیاز فوری به شرط ارائه مجوزهای قانونی با صدور حکم فراهم می‌گردد.
- امکان ترخیص شبانه‌روزی کالاهای مشمول این بسته که تشریفات گمرکی آن‌ها به اتمام رسیده فراهم می‌گردد.

۶. پیگیری اجرایی شدن مصوبه ۹۷/۱۲/۱۵ هیأت وزیران مبنی بر تعلق نرخ ارز رسمی به واردات ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولیدی (غیرقابل عرضه به صورت تجاری) که قبل از ۹۷/۵/۱۶ گشایش شده و ترخیص آنها تا پایان سال ۹۷ بنا بوده اتفاق بیفتد و تمدید مهلت اجرایی شدن مصوبه تا شهریورماه ۹۸

۷. افزایش سقف مجاز واردت به روش انتقال بدون ارز برای واردات مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای مورد نیاز تولید

۸. پیگیری اجرایی شدن مصوبه ۹۷/۱۲/۱۵ هیأت وزیران مبنی بر تأمین ارز به نرخ رسمی برای اعتبارات اسنادی مدت دار (یوزانس) و ریفاینانس که اسناد حمل آنها قبل از تاریخ ۹۷/۰۱/۳۱ معامله و ظهنویسی شده و کالای مربوطه قبل از این تاریخ ترخیص گردیده است و نیز ماشین‌آلاتی که قبل از تاریخ ۹۷/۵/۱۶ ترخیص گردیده و موعد سررسید پرداخت آنها بعد از تاریخ فوق‌الذکر باشد.

۹. با توجه به غیرواقعی بودن قیمت‌های پایه صادراتی، از تاریخ ۹۷/۱/۲۲:

الف) کفایت برگشت ۸۵٪ ارزش پروانه‌های صادراتی گروه کالایی پتروشیمی و فلزات رنگین (که دارای قیمت جهانی و بورسی هستند)؛

ب) کفایت برگشت ۷۰٪ ارزش پروانه‌های صادراتی سایر کالاها

۱۰. اصلاح نرخ‌های پایه صادراتی

۱۱. تسریع در اجرای نمودن پیشنهادات شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی: بانک مرکزی، بانک‌های عامل را ملزم نماید:

الف) تضامین ارزی را بلافاصله بعد از ایفای تعهد آزاد و نسبت به نگهداری تضامین، صرفاً به میزان کسر تخلیه، بیش بود ارزش کالا و تعهد ارزی ایفا نشده اقدام نمایند.

ب-۱) اخذ تضامین ارزی لزوماً به مفهوم أخذ سپرده ریالی به میزان ۳۵ درصد نمی‌باشد و بانک‌ها می‌توانند متناسب با اعتبار واردکنندگان، از سایر تضامین و وثایق مناسب جهت تضمین ارائه پروانه گمرکی استفاده نمایند.

ب-۲) در صورت ورود کالا به قلمرو گمرکی و صدور قبض انبار کالا به نام واردکننده، نسبت به آزاد کردن وثایق و تضامین، اقدام نمایند.

ج) بانک مرکزی نتیجه اقدامات در زمینه اجرای بندهای فوق را ظرف سه ماه به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی اعلام نماید.

۱۲. به رسمیت شناختن نرخ تعیین شده به واسطه عرضه و تقاضای واقعی در بازار ثانویه ارز (حذف یارانه خوراک پتروشیمی‌ها جهت کاهش

شکاف نرخ ارز آزاد و نیما)

۱۳. **هماهنگی وزارتخانه‌های صمت و جهاد کشاورزی در سیاست‌گذاری‌های صادراتی و اولویت‌بخشی به صادرات صنایع با ارزش‌افزوده بالا در مقابل خام‌فروشی**

۱۴. **جلوگیری از صادرات مواد خام از طریق افزایش هزینه‌های صادرات مواد خام موردنیاز در کشور و تلاش برای رونق صادرات کالاهای تولیدی صنایع تبدیلی**

۱. بررسی و تعیین ماهیت کالاهای رسوب‌یافته در گمرک به منظور دریافت تصویر شفاف از ماهیت کالاهای ترخیص نشده و ریسک عدم ترخیص این کالاها و اولویت بخشی به روند ترخیص کالاهای اساسی و مواد مورد نیاز تولید
۲. تسریع در اجرای بسته تسهیل واردات مواد اولیه و واسطه‌ای بخش تولید (امکان حمل یکسره، هدایت به مسیر سبز اظهارنامه، افزایش تلورانس قابل قبول وزن و ارزش و ...)
۳. عملیاتی نمودن ۸ پیشنهاد ارائه‌شده توسط گمرک ایران در کارگروه اقتصادی کمیته ملی رصد تحریم (ترخیص دارو با حداقل اسناد، افزایش مهلت مجوزهای ثبت سفارش، ترخیص اقلام اظهارشده بدون نیاز به اصلاح مجوز ثبت سفارش طبق ردیف تعرفه استنباطی گمرک و...)
۴. اطلاع‌رسانی عمومی و به‌موقع در خصوص اعلام فهرست دریافت‌کنندگان ارز
۵. تسریع در عملیاتی نمودن اتاق معاملات ارزی (تسهیل واردات در مقابل صادرات بسته تشویقی ابلاغی مورخ ۹۷/۱۱/۲۴)
۶. تبیین سازوکار اجرایی سیستم رتبه بندی و اعتبارسنجی بازرگانان توسط وزارت صمت (در همکاری با سامانه رتبه بندی کارت های بازرگانی اتاق) و تسریع فرآیندهای مربوطه به منظور تعیین سقف واردات بازرگانان بر اساس اعتبار احرازشده
۷. ساماندهی ثبت سفارشات بر اساس اولویت‌بندی‌های کشور (در راستای جلوگیری از ثبت سفارش غیرضرور)
۸. افزایش سقف مجاز واردت به روش انتقال بدون ارز برای واردات مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای مورد نیاز تولید

۹. امضاء موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی با کشورهای تجاری در شرایط حال حاضر

۱۰. استفاده از ظرفیت پیمان‌های پولی دو و چندجانبه (تسهیل تجارت و حل مشکل نقل و انتقالات ارزی)

۱۱. ایجاد رویه‌ها و مقررات ناظر بر استفاده از ظرفیت خدمات‌رسانی **لنج‌های مستقر در منطقه** در راستای تسریع در روند تأمین

کالاهای مورد نیاز تولید و کاهش هزینه‌های واردات

۱۲. **اجرای ۸ پیشنهاد ارائه‌شده توسط گمرک ایران** در کارگروه اقتصادی کمیته ملی رصد تحریم:

✓ صدور مجوز ثبت سفارش از سوی وزارت صمت برای کالاهای رسیده به کشور که هنوز مجوز ثبت سفارش شان صادر نشده است.

✓ ترخیص اقلام اظهارشده به گمرک، بدون نیاز به اصلاح مجوز ثبت سفارش طبق ردیف تعرفه استنباطی گمرک

✓ اجازه ترخیص قطعی کالاهایی که با گواهی بانک عامل، کالاهایی که ارز آنها تأمین شده و مشکل مالکیت ندارند.

✓ افزایش مهلت مندرج در مجوزهای ثبت سفارش

✓ نمونه‌برداری از کالاهایی که نیاز به اخذ و ارائه مجوزهای قانونی دارند.

✓ ترخیص دارو و محصولات دارویی با حداقل اسناد

✓ نگهداری قسمتی از کالاهای اظهار شده به گمرک در صورت بدهی قطعی قبلی صاحب کالا

✓ تسری تصمیم اتخاذشده برای خودروهای با ثبت سفارش بانکی به خودروهای دارای ثبت سفارش غیربانکی یا فاقد مجوز ثبت سفارش

۱. تقید و التزام به اجرای مواد ۲،۳ و ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

در این خصوص در جلسه کمیته ماده ۱۲ مورخ ۹/۲/۹۸ مقرر گردید: معاونت حقوقی ریاست جمهوری طی بخشنامه‌ای به معاونت‌های تابعه خود اعلام نماید که در تدوین و اصلاح قوانین و مقررات دولت و دستگاه‌های اجرایی، کنترل‌های لازم را به منظور رعایت مواد ۲ و ۳ قانون بهبود محیط کسب و کار (أخذ نظر از تشکل‌های بخش خصوصی موضوع ماده ۵ قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار) به عمل آورند.

۲. ایجاد سامانه اطلاع‌رسانی قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های جدید مرتبط با کسب و کار در پرتال اتاق ایران به نحوی که مجلس و کلیه دستگاه‌های اجرایی متولی صدور مقررات، موظف به درج مقررات و بخشنامه‌های جدید صادره در سامانه فوق‌الذکر باشند.

۳. به رسمیت شناختن نرخ تعیین شده به واسطه عرضه و تقاضای واقعی در بازار ثانویه به منظور حذف فرصت‌های رانت‌جویی

۴. برخورد قاطعانه با اختلاس‌گران و سوءاستفاده‌گران از فرصت‌های سوداگرایی ایجادشده در بازار ارز

۵. ایجاد ثبات در قوانین و مقررات و اطلاع‌رسانی به موقع در خصوص قوانین و مقررات جدید با هدف شفاف‌سازی بیشتر و اعتمادسازی در جامعه فعالان

راهکارها - حوزه تأمین مالی تولید و مالیات

۱. ایجاد و تقویت شعب بانکهای ایرانی مستقر در عراق و افغانستان و یا تعیین صرافی های معتمد بانک مرکزی

۲. تخصیص و تأمین منابع سرمایه در گردش مورد نیاز بخش های تولیدی از محل منابع بانک صنعت و معدن

۳. افزایش سهم بنگاه های صنعت و معدن از کل تسهیلات اعطایی ((۴۰٪)) مطابق ماده ۴۶ قانون برنامه ششم توسعه)

۴. تسریع در واگذاری اموال مزاد شبکه بانکی (تسریع در تصویب آئین نامه نحوه واگذاری دارایی های غیر ضرور و اماکن رفاهی بانک ها پیشنهادی کمیته ماده ۱۲)

۵. پرهیز از تسویه مطالبات بخش خصوصی از دولت در قالب اوراق و در نظر گرفتن معافیت های مالیاتی یا بیمه ای برای بخش های فوق مالیاتی:

۱. عملیاتی نمودن پیشنهاد کمیته ارزی اتاق ایران «محرومیت صادرکنندگان از معافیت های مالیاتی منوط به اعلام بانک مرکزی مبنی بر عدم رفع تعهد ارزی و متناسب با آن در نظر گرفته شود»

۲. فراهم نمودن زمینه بازپرداخت مالیات ارزش افزوده به صادرکنندگان رفع تعهد نموده با اعلام ماهانه رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان به سازمان امور مالیاتی

۳. قبول اسناد مثبت ریالی صادرکنندگان به عراق و افغانستان جهت رفع تعهد ارزی صادرکنندگان مربوطه و بهره مندی از معافیت مالیاتی صادرات

چالش‌های ساختاری و راهکارهای رونق تولید

اهم چالش‌های ساختاری بخش تولید

- ۱ عدم جذابیت تولید در مقایسه با بازارهای رقیب
- ۲ تک‌محصولی بودن اقتصاد و تأثیرپذیری اقتصاد کشور
- ۳ عدم وجود سند استراتژی توسعه صنعتی
- ۴ وابستگی ساختار تولید کشور به واردات مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای
- ۵ تعدد قوانین، عدم ثبات و پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد
- ۶ فساد گسترده
- ۷ ارتباط ضعیف نظام تأمین مالی و بخش تولید
- ۸ فشار مالیاتی بر تولید
- ۹ ضعف زیرساخت‌ها
- ۱۰ انحصار
- ۱۱ کاهش سرمایه اجتماعی و اعتماد مردم به سیاست‌گذاری‌های دولت

۱. عدم جذابیت تولید در مقایسه با بازارهای رقیب:

- سودآوری بالای فعالیت‌های سوداگری در بازارهای رقیب تولید (مسکن، طلا، ارز و...) و عدم پرداخت مالیات
- بالا بودن هزینه‌های سربار تولید
- عدم ثبات سیاسی و کاهش قابلیت پیش‌بینی پذیری اقتصاد
- کسب رتبه ۱۱۷ کشور در **ثبات اقتصاد کلان** از میان ۱۴۰ کشور بر اساس شاخص رقابت‌پذیری ۲۰۱۸
- * امارات، قطر و عربستان در جایگاه اول در این زیرشاخص قرار دارند.
- **حجم قاچاق ورودی ۱۲ میلیارد دلار** و حجم قاچاق خروجی ۹۰۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۶، برآورد شده است.
- براساس گزارش وزارت اقتصاد، **حجم اقتصاد زیر زمینی در سال ۱۳۹۶ معادل ۳۵ درصد تولید ناخالص داخلی** برآورد شده است و متوسط فرار مالیاتی طی دوره ۱۳۹۶-۱۳۶۰ معادل **۳۵ درصد درآمدهای مالیاتی** محاسبه شده است.

۲. تک‌مصولی بودن اقتصاد و تأثیرپذیری اقتصاد کشور

- وابستگی بالای اقتصاد کشور به درآمدهای حاصل از صادرات نفت (بخش نفت موتور محرک اقتصاد کشور): **سهیم ۷۰ درصدی صادرات نفتی از کل صادرات** کشور طی دوره ده ساله ۱۳۸۸ الی سه ماهه ۱۳۹۷
- وابستگی بودجه دولت به درآمدهای نفتی و تأثیرپذیری آن از متغیر برون‌زای قیمت نفت: **سهیم ۳۵.۵ درصدی نفت از کل درآمدهای تحقق یافته دولت** طی سال‌های ۱۳۸۸ الی نه ماهه ۱۳۹۷

مشکلات ساختاری تولید- ادامه

۳. عدم وجود سند استراتژی توسعه صنعتی

غیربرنامه‌ای و غیرهدفمند بودن حمایت‌های صورت‌گرفته و ائتلاف منابع بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس حاکی از آن است که علیرغم تصویب انواع قوانین حمایتی در قالب آئین‌نامه‌ها و قوانین که با هدف تسهیل تولید و با نظرسنجی از بخش خصوصی تاکنون تدوین شده‌اند، عمده این قوانین ماهیت بخشی، منطقه‌ای و غیربرنامه‌ای داشته و هدف اصلی آنها سودآوری یا کاهش زیان‌دهی برخی فعالیت‌های اقتصادی بوده است.

حمایت از تولید در ۶ برنامه توسعه بعد از انقلاب

رویکرد حمایت				نوع حمایت		کل احکام حمایتی	شرح
ساختمان و مسکن	صنعت	کشاورزی	چندبخشی	دسترسی به بازار	تأمین مالی		
۶	۱۴	۲۷	۷۷	۲	۷۹	۱۸۳	تعداد احکام
۳	۱۳	۲۵	۴۲	۱	۲۲	۵۱	سهام (درصد)

۴. وابستگی ساختار تولید کشور به واردات مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای

- **وابستگی بیش از ۷۷ درصدی تولید به واردات مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای** طی سال‌های ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۷
- ✓ واحدهای تولیدی در مقابل هر نوع شوک خارجی مانند تحریم‌ها و ایجاد محدودیت برای واردات به کشور
- ✓ تولید و اقتصاد کشور به منابع ارزی وابسته گردد

۵. تعدد قوانین، عدم ثبات و پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد

- ✓ افزایش ناامنی اقتصادی و ترجیح فعالان اقتصادی به ملاحظات کوتاه‌مدت در مقابل ملاحظات بلندمدت
- ✓ بر اساس گزارش رقابت‌پذیری سال ۲۰۱۸، ایران در شاخص **دست‌وپاگیر بودن و بار مقررات دولتی در جایگاه ۹۷** از بین ۱۴۰ کشور قرار گرفته است.

۶. فساد گسترده

از بین بردن فرصت رقابت عادلانه و افزایش شرایط نابرابری را برای فعالان اقتصادی

- ✓ کسب رتبه **۱۳۰** در بین ۱۸۰ کشور در **شاخص ادراک فساد** در سال ۲۰۱۷
  - ✓ براساس گزارش‌های پایش ملی محیط کسب‌وکار معاونت اقتصادی اتاق ایران، از تابستان ۹۷ تا انتهای سال گذشته، **فساد به پنجمین مانع محیط کسب و کار کشور**
- مبدل گشته**

- ✓ توزیع **۵۰ هزار میلیارد تومان رانت** در فاصله ماه‌های خرداد تا مرداد ۹۷ به دلیل وجود نظام نرخ ارز چندگانه (گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس)

۷. ارتباط ضعیف نظام تأمین مالی و بخش تولید

- ✓ **رشد ۲۶ درصدی نقدینگی** و متوسط **رشد اقتصادی بدون نفت ۲.۲ درصدی** در دوره ده ساله ۹۶-۸۷
- ✓ دشواری تأمین مالی از بانک‌ها طی ۱۰ فصل منتهی به زمستان ۹۷ یکی از ۳ مشکل اول محیط کسب‌وکار کشور
- ✓ مشکل تأمین مالی علت **تعطیلی قریب به ۷۰ درصد بنگاه‌های کوچک و متوسط** طی دوره ۷۰ تا ۹۵ (سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران)
- ✓ سهم بخش‌های مولد **کشاورزی، صنعت و معدن** از تسهیلات اعطایی بانک‌ها در دوره زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۷ به‌طور متوسط **کمتر از ۴۰ درصد**
- ✓ کاهش سهم بخش کشاورزی از تسهیلات اعطایی نظام بانکی از ۸.۵۸ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۷.۵۶ درصد در سال ۱۳۹۷
- ✓ کاهش سهم بخش صنعت و معدن از ۳۱.۵۵ در سال ۱۳۹۰ به ۲۷ درصد در سال ۱۳۹۷

۸. فشار مالیاتی بر تولید

- ✓ **سهم ۳۸ درصدی مالیات بر اشخاص حقوقی** از کل درآمدهای مالیاتی تحقق‌یافته طی دوره ۱۳۸۸ الی نه‌ماهه ۱۳۹۷
- ✓ **طی این دوره مالیات بر اشخاص حقوقی غیردولتی با متوسط سهم ۵۹ درصد**، عمده‌ترین جزء مالیات بر اشخاص حقوقی است.
- ✓ در حالی که به علت رکود حاکم بر اقتصاد کشور در طی شش سال اخیر این انتظار می‌رفت که در خصوص مالیات بخش‌های تولیدی-صنعتی بازنگری‌هایی صورت گیرد و در مقابل بخش‌هایی که به‌نوعی از پرداخت مالیات معاف هستند یا به دلیل شفاف نبودن سیستم درآمدزایی (همانند فعالیتهای دلالی، سوداگری و...) در دایر شمول مالیات قرار نمی‌گرفتند، مورد هدف قرار گیرند.

۹. ضعف زیرساخت‌ها

- ✓ براساس گزارش رقابت‌پذیری ۲۰۱۸ کسب جایگاه **۷۶** در میان ۱۴۰ کشور در **شاخص زیرساخت‌ها**، هم رده کشورهایی مثل ویتنام، ارمنستان، جمهوری دومینیک، کاستاریکا و مولداوی
- ✓ خدمات حمل‌ونقل هوایی (جایگاه ۱۲۱)، انتقال برق (جایگاه ۹۵)، قابل اطمینان بودن تأمین برق (جایگاه ۸۵)، نرخ برق رسانی (جایگاه ۷۹)، کارایی خدمات بندری (جایگاه ۷۵) و کیفیت جاده (جایگاه ۷۱)

۱۰. انحصار

- ✓ ساختار انحصاری صنایع بزرگ مبتنی بر منابع زیرزمینی و مزیت‌های انرژی (پتروشیمی، پالایشی، فولاد، مس و آلومینیوم)
- ✓ کسب جایگاه **۷۶** از میان ۱۴۰ کشور دنیا در **شاخص میزان وجود بنگاه‌های مسلط بر بازار** بر اساس گزارش رقابت‌پذیری ۲۰۱۸
- *امارات، هند، عربستان، پاکستان و روسیه در این زمینه به ترتیب رتبه‌های ۱۸، ۲۱، ۲۶، ۵۳ و ۶۳ را کسب نموده‌اند.
- ✓ فولاد مبارکه در سال ۱۳۹۷ به‌تنهایی انحصار تولید ۶۱.۷ درصد از تولید محصولات فولادی را داشته است.
- ✓ فولاد خوزستان در سال ۱۳۹۷ انحصار تولید ۴۲.۳ درصد از تولید فولاد خام داشته است.

۱۱. کاهش سرمایه‌اجتماعی و اعتماد مردم به سیاست‌گذاری‌های دولت

- ✓ کسب جایگاه **۶۶** در میان ۱۴۰ کشور در **زیر شاخص سرمایه‌اجتماعی** براساس گزارش رقابت‌پذیری در سال ۲۰۱۸ و **امارات در جایگاه ۲۷ و قطر در جایگاه ۳۲**

۱. جذابیت بخشی به تولید در مقایسه با بازارهای رقیب

- اصلاح ساختار نهادی ضد تولید اقتصاد و بالا بردن هزینه فعالیت‌های غیرمولد از طریق:
  - ✓ اخذ مالیات بر عایدی سرمایه (معاملات مسکن، خودروی لوکس، ارز، سکه و طلا، سپرده‌های بانکی و اوراق بهادار)
  - ✓ اجرایی نمودن سامانه اسکان املاک ایرانیان و اخذ مالیات از خانه‌های خالی در راستای افزایش عرضه و کاهش تقاضای سرمایه-گذاری مسکن
  - ✓ شفاف کردن معاملات ارزی صرافی‌ها و بانک‌ها
  - ✓ اخذ مالیات از درآمدهای پنهان و کسب‌وکارهای رقیب تولید از طریق نصب صندوق مکانیزه فروش و کارتخوان در همه مراکز کسب‌وکار، شناسنامه‌دار کردن همه تراکنش‌های بانکی و تلفیق بانک‌های اطلاعاتی موجود
  - ✓ مشروط نمودن معافیت‌ها و تخفیف‌های مالیاتی اصناف به استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش
- کاهش هزینه‌های سربار تولید از طریق:
  - ✓ افزایش شفافیت و پاسخگویی دولت مانند کاهش تصمیمات خلق‌الساعه و تولیدکننده نا اطمینانی برای بخش‌های تولیدی و صاحبان کسب‌وکار

- کاهش هزینه‌های مبادله و حذف ریسک‌های سیستماتیک از طریق:
- ✓ تنش‌زدایی در تعاملات بین‌المللی از طریق ارتقای دیپلماسی تجاری کشور و پررنگ‌تر شدن نقش حاکمیت در تعامل با کشورهای طرف تجاری با کشورهای منطقه، چین و هند در راستای بسترسازی برای فعالیت فعالان اقتصادی
- ✓ هماهنگی بین سیاست خارجی و داخلی و ارتقاء هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی
- مقابله با قاچاق و کاهش سودآوری آن از طریق:
- ✓ مقابله با پول‌شویی و شفاف‌سازی حواله‌های ارزی از طریق مشمول کردن آنها در قانون مالیات بر ارزش افزوده هرچند با نرخ ترجیحی یا صفر
- اصلاح قوانین و مقررات در جهت کاهش موانع فعالیت‌های مولد مانند کاهش گریزگاه‌های مالیاتی، اصلاح ترازنامه بانک‌ها
- اصلاح سیستم پاداش‌دهی و قاعده‌گذاری‌ها به نفع تولید از طریق مبارزه جدی با پدیده فساد، بهبود محیط کسب‌وکار، حفظ حقوق مالکیت و بهبود قوانین و مقررات در جهت منافع بخش‌های تولیدی
- ارجحیت منافع ملی و عمومی بر منافع بخشی و گروهی بر گروه‌های منفعت‌جوی خاص (بخش‌های غیرمولد و رانت‌جویان) در تصویب و اجرای نابرابر این قوانین و مقررات
- تأسیس کانون‌های بازرایابی تخصصی برای کشورهای هدف در راستای توسعه صادرات بخش خصوصی

۲. رهایی از تک‌مصولی بودن اقتصاد و تأثیرپذیری اقتصاد کشور از نوسانات ایجاد شده در قیمت نفت

- پیگیری برنامه‌ای منظم و مشخص برای کاهش سهم درآمدهای نفتی در بودجه سالانه با اصلاح فرآیند بودجه‌ریزی از طریق:

✓ بازنگری در ساختار هزینه‌های دولت و حذف کلیه بودجه‌های تخصیصی به امور غیر ضروری

✓ به رسمیت شناختن دولت الکترونیک در راستای ارتقاء شفافیت

✓ مشروط ساختن تخصیص‌های بودجه‌ای به دستگاه‌ها، بر اساس میزان درآمدزایی و اثرگذاری آنها در اقتصاد (بودجه‌ریزی بر

مبنای عملکرد)

✓ بازنگری در ساختار شرکت‌های دولتی

- گذار از اقتصاد نفتی به اقتصاد دانش‌بنیان از طریق:

✓ اصلاح محیط حقوقی، محیط آموزشی، محیط علمی و محیط فناوری و نوآوری کسب‌وکار

✓ اصلاح حقوق مالکیت معنوی

- تنوع‌بخشی به صادرات غیرنفتی از طریق:

✓ تنوع در کالاهای صادراتی صنعتی و با ارزش افزوده

✓ نیازسنجی بازارهای هدف جدید (رویکرد متنوع‌سازی شرکای تجاری) در راستای تولید کالاهای صادراتی جدید

۳. تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی

- **تدوین استراتژی توسعه صنعتی تعیین اولویتهای تولیدی با ملاحظات زیر:**
  - ✓ بهدوراز تصمیمات بی‌برنامه، کوتاهمدت و بعضاً متأثر از اقتصاد سیاسی رانتهی با همکاری نخبگان دانشگاهی، استراتژیست‌ها و آینده‌پژوهان کشور
  - ✓ گزینش صنایع پیشرو (مبتنی بر برنامه) برای ارتقاء جایگاه کشور در تقسیم‌کار بین‌المللی
  - ✓ شناسایی موانع فعالیت صنایع انتخابی
  - ✓ حمایت‌ها باید هدفمند، مشروط، مدت‌دار و در طول زمان کاهشده باشند.
  - ✓ وجود سازوکار بازخورد، یادگیری و اصلاح در حمایت‌ها به‌صورت فرآیندی دائمی از طریق تعامل مستمر با فعالان بخش خصوصی صنعت مربوطه
  - ✓ استراتژی خروج باید از ابتدا مشخص گردد تا از وابستگی دائمی صنایع به حمایت، جلوگیری شود.
  - ✓ لزوم وجود اراده سیاسی در بالاترین سطوح در تدوین استراتژی توسعه و حمایت از نهادی مجری در سطوح یادشده
- **پرهیز از ارائه طرح با موضوع حمایت از تولید؛**

۴. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد

• اتخاذ سیاست‌های ارزی ثبات ساز شامل:

- ✓ اتخاذ سیاست تک‌نرخی مبتنی بر سازوکارهای بازار و شفاف‌سازی سیاست ارزی کشور در بلندمدت از طریق حذف ارز دولتی با نرخ ترجیحی و حرکت به سوی حذف شکاف بین نرخ بازار نیما و بازار آزاد
- ✓ زمینه‌سازی در خصوص پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز برای فعالین اقتصادی (اجرایی شدن تبصره ۳ ماده ۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر) تعدیل تدریجی نرخ ارز اسمی و جلوگیری از انتقال شوک‌ها و بی‌ثباتی جهانی به اقتصاد کشور

• اتخاذ سیاست‌های مالی ثبات ساز شامل:

- ✓ ایجاد انضباط مالی
  - ✓ پایدارسازی منابع بودجه دولت
  - ✓ کاهش هزینه‌های غیرضرور دولت
  - ✓ فروش دارایی‌ها و اموال دولتی بلااستفاده و کم بازده
  - ✓ کاستن از ابعاد تصدی‌گری بخش عمومی.
- پرهیز از تصویب قوانین و مقررات جدید و در عوض، تمرکز بر نظارت بر اجرای صحیح و درست قوانین موجود

راهکارهای رونق تولید- ادامه

- **اتخاذ سیاست‌های پولی ثبات ساز شامل:**
  - ✓ کنترل رشد حجم نقدینگی و نرخ تورم
  - ✓ ایجاد انضباط در سیستم بانکی
  - ✓ کاستن از نرخ سود تسهیلات به طریق غیردستوری
- **افزایش شفافیت و پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد از طریق:**
  - ✓ برقراری امنیت اقتصادی و سیاسی
  - ✓ وضع قوانین ساده، صریح و غیرمتناقض
  - ✓ شفافیت در توزیع و تخصیص ارز
  - ✓ شفاف‌سازی نحوه توزیع منابع بانکی
  - ✓ انتشار به‌موقع مقررات و رویه‌ها (اجرای شدن ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار)
  - ✓ اعلام به‌موقع دولت در خصوص مناقصه‌ها و مزایده‌ها (اجرای ماده ۱۹ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار)
  - ✓ شفاف‌سازی دلایل ترک تشریفات مناقصه در قراردادهای دولتی (اجرای ماده ۲۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار)
  - ✓ انتشار به‌موقع آمار و اطلاعات اقتصادی
  - ✓ شفاف‌سازی نحوه هزینه کرد بودجه از طریق کاهش ردیف‌های متفرقه بودجه، بررسی دقیق بودجه شرکت‌های دولتی و ...

۵. مبارزه با فساد

- افزایش استقلال و کارآمدی قوه قضائیه در راستای مبارزه با فساد
- افزایش هزینه‌های ارتکاب فساد
- اعمال نظارت بر قدرت سیاستمداران و نهادهای سیاسی از طریق نظام پیگرد قانونی سالم و مستقل (الزام آنها به پاسخگویی به مردم)
- کاهش بوروکراسی ناکارآمد و پیچیده و حذف زمینه‌های پرداخت رشوه
- اجرایی نمودن ماده ۲۹ قانون برنامه ششم
- توسعه دولت الکترونیک در راستای الکترونیکی کردن فرآیندهای صدور مجوز

۶. نظام تأمین مالی در خدمت تولید

- طراحی سازوکار تأمین مالی توسعه‌ای
- اصلاح نظام بانکی هم‌راستا با تقویت بدنه بخش مولد و بنگاه‌های کوچک و متوسط و انطباق قوانین سیستم بانکی با قوانین بین‌المللی بانکی
- نظارت بر نحوه تسهیلات دهی بانک‌ها
- سیاست‌گذاری در راستای افزایش انگیزه بنگاه‌ها برای استفاده از منابع بازار سرمایه به‌جای منابع بانکی (معرفی ابزارهای مالی جدید با توجه به نیازهای متفاوت بنگاه‌ها و گسترش بازارهای اولیه و ثانویه اوراق بهادار)
- به‌کارگیری جایگزین‌های سوئیت، رمز ارزها و دیگر روش‌های نوین دور زدن تحریم‌ها در راستای تسهیل مبادله پولی با شرکای اصلی تجاری
- تسهیل مقررات تأمین مالی از بازار سرمایه شامل عرضه اولیه شرکت‌ها و نیز فروش اوراق توسط واحدهای تولیدی حتی کوچک
- حل مسأله دارایی‌های سمی بانک‌ها
- برنامه‌ریزی برای بازپرداخت بدهی بخش دولتی به‌نظام بانکی

۷. کاستن فشار مالیاتی بر تولید

- اصلاح سیستم مالیات ستانی از طریق:
  - ✓ بازتعریف و برقراری نظام مالیاتی انعطاف پذیر متناسب با چرخه های تجاری
  - ✓ در نظر گرفتن مشوق برای بنگاه های **اقتصادی فعال** در شرایط رکودی (مشوق هایی نظیر اعضاء معافیت های مالیاتی)
  - ✓ تسریع در تصویب لایحه مالیات بر ارزش افزوده
  - ✓ تسهیل در پرداخت مالیات ها به واسطه گسترش خدمات الکترونیک و ساده سازی پرداخت ها و ساده سازی و قابل فهم نمودن قوانین مالیاتی
  - ✓ یکسان سازی بانک اطلاعات مبنا و فرایندها در رسیدگی به مالیات بر ارزش افزوده و مالیات مستقیم مؤدیان مالیاتی
  - ✓ اجرای طرح جامع مالیاتی
  - ✓ پیاده سازی نظام مالیات بر مجموع درآمد اشخاص
  - ✓ اتخاذ رویه واحد در اخذ مالیات از بنگاه های خصوصی، شبه دولتی و نهادهای عمومی
  - ✓ گسترش پایه های مالیاتی طراحی قوانین مالیاتی متناسب با بنگاه های کوچک و متوسط
  - ✓ یکسان سازی بانک اطلاعات مبنا و فرایندها در مالیات بر ارزش افزوده و مالیات مستقیم
- قبول ضمانتنامه مالیاتی از مؤدیان توسط سازمان امور مالیاتی بابت خرید و فروش های مدت دار و نسبه در راستای کاهش بحران سرمایه در گردش

۸. مقابله با انحصار

- حذف انحصار در صنایع بالادستی رقابت پذیر نمودن زنجیره ارزش صنایع از طریق:
  - ✓ طراحی و ایجاد یک نهاد رگولاتوری (تنظیم گر بخشی) غیر منتفع، مستقل از ذینفعان (از جمله دولت) و قدرتمند و با ضمانت اجرای مناسب در حوزه تأمین، قیمت گذاری خوراک صنایع پتروشیمی و تنظیم مقررات بخشی، جهت تضمین منافع تولیدکنندگان و مصرف کنندگان و جذب سرمایه گذاری
  - ✓ لغو معافیت مالیات بر درآمد صادرات مواد اولیه پتروشیمی، پالایشی و فلزات پایه در راستای تأمین مواد اولیه صنایع پایین دستی و مکمل آنها
  - ✓ توقف جزئی یا کلی استرداد مالیات ارزش افزوده در صادرات مواد اولیه (نفت، گاز، پالایشی، پتروشیمی، مس، فولاد و آلومینیوم) (نیازمند تشکیل کارگروهی مشابه کارگروه ماده ۱۴۱ قانون مالیات های مستقیم به منظور بررسی و تصمیم گیری مورد به مورد)
  - ✓ بازنگری و تعدیل نرخ خوراک یا سایر حقوق دولتی صنایع بالادستی فوق الذکر، برای جبران اثر هزینه ی دو بند فوق
  - ✓ حذف سایر مشوق های صادراتی _ از جمله جوایز صادراتی، انتخاب به عنوان صادرکننده نمونه و غیره_ برای صنایع فوق الذکر و تخصیص منابع آن به تشویق صنایع مکمل (صنایع کوچک و متوسط)

- ✓ طراحی مشوق‌ها و الزاماتی در راستای نوآوری، تحقیق و توسعه و سازگاری با محیط‌زیست برای صنایع بزرگ در راستای تجاری‌سازی فناوری‌ها و بهره‌وری بیشتر و حداقل سازی مخاطرات محیط زیستی (استفاده از ظرفیت ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴)
- ✓ کاهش حداقل حقوق ورودی و سود بازرگانی مواد اولیه تولید داخل (محصولات صنایع بالادستی) به سطح صفر در راستای رقابتی نگه‌داشتن بازار مواد اولیه از طریق اصلاح قانون امور گمرکی
- ✓ توقف کلیه مداخلات دستوری دولت در قیمت‌گذاری، عرضه و تقاضای تولیدات این صنایع و واگذاری تنظیم‌گری مربوطه به رگولاتور پس از انجام اقدامات فوق‌الذکر
- ✓ اصلاح و ترویج ابزار بورس کالا و فعال‌سازی ابزارهای مالی بازار سرمایه مانند آتی‌ها، فورواردها و... جهت تسهیم ریسک تجاری در راستای سوق یافتن از معاملات فیزیکی در بورس کالا به سمت معاملات کاغذی

۹. بهبود وضعیت زیرساخت‌ها

- تأمین و بهبود زیرساخت‌های پشتیبان تولید (تأمین آب، برق، ارتباطات، بهداشت، حمل‌ونقل و...)
- تسریع در اتمام طرح‌های عمرانی نیمه‌تمام و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های مشارکت عمومی - خصوصی در اتمام طرح‌های عمرانی

۱۰. افزایش سرمایه اجتماعی و اعتماد مردم به سیاست‌گذاری‌های دولت

- زمینه‌سازی برای جلب اعتماد عمومی و شکل‌گیری اجماع سیاسی در خصوص اصلاحات اقتصادی
- تدوین و پیاده‌سازی طرحی جامع و مدون برای سنجش و پایش مداوم وضعیت سرمایه اجتماعی و شاخص‌های مرتبط
- فضا سازی جهت مشارکت فکری صاحب‌نظران حوزه علوم اجتماعی (اقتصاددانان و جامعه‌شناسی) در راستای تقویت سرمایه اجتماعی
- التزام به اجرای ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار در راستای بهبود اعتماد فعالین اقتصادی به دستگاه سیاست‌گذار

باتشكر